

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de donatori 24 fl., — de trei ori 80 fl.
rândul cu litere garmond.

Alegerea dela Caransebeș.

La mâinile Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Mețianu a sosit următorul act oficial, trimis din partea ministerului nostru de culte și instrucțiune publică:

Numărul 116,235. Dela ministrul regesc unguresc de culte și instrucțiune publică. Escelenței Sale, Domnului Ioan Mețianu, Arhiepiscop și Mitropolit gr. ort. român în Sibiu.

Escelența Voastră, Domnule Arhiepiscop și Mitropolit! Maiestatea Sa ces. și apostolică regească, prin prealalta rezoluțiune, datată în Viena, la 28 Septemvrie anul 1909, nu s'a îndurat a afla, că e de confirmat alegerea protosincelului Dr. Iosif Tr. Badescu de episcop gr. ort. român al Caransebeșului, efectuită din partea sinodului diecezan, convocat pe 12 Iulie, calendarul nou, anul 1909, la Caransebeș; și totodată Maiestatea Sa ces. și apostolică regală s'a îndurat a ordona preagrațios, ca dispozițiile necesare pentru îndeplinirea scaunului episcopesc gr. ort. român din Caransebeș să fie efectuate din partea Escelenței Voastre, cu escluderea celor deja aleși de a putea fi de nou aleși.

Când deci, cu provocare la prețuita reprezentațiune a Escel. Voastre din 6 Septemvrie a. c. numărul 355 M. și pe lângă retrimiteră anexelor ce le avea, am onoare a comunica această prealaltă hotărâre Escelenței Voastre, Vă rog ca în înțelesul aceleia, și conform §-lui 98 din statutul organic al bisericii gr. ort. române, să binevoiți a face fără amânare dispozițiunile necesare pentru îndeplinirea scaunului episcopesc gr. ort. român din Caransebeș, cu ținerea în vedere a restrângerii precizate în prealalta rezoluțiune.

Primiți, Escelența Voastră, expresiunea sinceră a deosebitei mele stime.

Budapesta, 6 Octomvrie 1909.

Pentru ministru:

Tóth m. p.
secretar de stat.

In ajunul congresului național-bisericesc.

Zilele proxime ar fi să fie numai zile de sărbătoare, clipe de repaus în cari să trecem în tihnă pe dinaintea ochilor nostri sufletești tot ce s'a realizat în biserică dela marele Andreiu incoace și cu liniște sufletească să putem face bilanțul activelor, dar și bilanțul greșelilor ce le vom fi comis și al întrelăsărilor, de cari nici o instituție cum și nici un muritor nu este scutit.

Nu e nevoie să o mai spunem noi aici, că noi poporul românesc și mai ales biserica noastră se găsea înainte de o jumătate de veac ca după potopul lui Noie. Toți pluteam pe mare și numai o figură

istorică ca Șaguna a îndrăsnit să părăsească corabia, și să ne caute un locșor de verdeață și pe acesta să pună temelii bisericii române ortodoxe din Transilvania și Ungaria. Dar ce a aflat? A aflat un pustiu fără margini, un popor chinuit și lipsit de darurile prețioase ale culturii — abia desorbit de lanțurile grele ale robiei seculare.

Abia a găsit câte o școală mai de treabă — încolo bisericuțe de lemn așezate afară în câte un colț de deal — și slujitorii altariului, cernici, temători de Dumnezeu, — dar cu puțină carte.

Acesta era tabloul trist dar adevărat al stărilor noastre culturale — acesta era petecul de loc verde pe care trebuia să se așeze și de unde să înceapă uriașa lui activitate.

Dornic de a ne crea mai multe fortărețe, mai multe cetăți de apărare, ne-a chemat pe toți la muncă, la conlucrare frățască, ca să scăpăm poporul din robia întunecului. Cu farmecul cuvântului lui de apostol, cu vâpaia dragostei pentru neamul nostru românesc, a concentrat toate forțele în jurul său, și ni-a dat constituția bisericască, să ne putem întruni în viitor într'un mănunchiu la lucrare frățască și la muncă, ca să netezim drumurile colțuroase, și să ne pregătim calea mântuirii.

Și atunci au fost oameni cari nu l-au înțeles, ori n'au voit să îl înțeleagă, dar acest titan al genului românesc a trecut peste micile mizerii, căci idealul lui era să ridice un neam istovit și chinuit — și pe oamenii mari nu-i opresc piticii în drum. Pe oameni îi fac însă de mulțori și vremurile mari. Și vremurile bune de pe timpul lui Șaguna au trecut, constelația politică s'a desfășurat în paguba noastră, guvernele ce s'au succedat ne-au dat la o parte — și pentru interesele monarhiei — zice-se — noi trebuie să fim sacrificați și dați pradă celor ce au știut să țină frânele stăpânirii cu braț tare.

Sub atari auspicii înaintarea noastră a devenit anevoioasă, lupta noastră din samă afară grea, și programul nostru stânjenit de cei mai tari și mari. Și cu toate greutatele, cu toate mizeriile, am mers pas de pas înainte, instituțiile noastre culturale s'au desghețat, și pe terenul economic am făcut frumoase progrese, grație conducătorilor cinstiți, grație controlului ce îl exercită organele noastre de jos până sus — prin organizația de model ce ni-a dat-o marele Șaguna.

Suntem însă departe, foarte departe de ținta aspirației noastre, și ca să ajungem la liman, în prima linie se cere acum ori nici odată să punem umăr la umăr și lăsând la o parte clicăriile, nemoteniile să punem mai presus de toate interesele bisericii. O dieceză din mitropolie stă mai bine de un an văduvită. Să nu căutăm pe protivnicul totdeuna unde nu e, să îl căutăm în stările acele miserabile ale vieții

de stat, care a infectat și viața bisericască, să îl căutăm acolo, că oameni fără nici o aptitudine, fără nici o chemare, fără nici un titlu să îmbulzesc să se cocoteze la vrednicii înalte, la demnități, de cari ar trebui să roșască ei, numai gândindu-se la ele, decum să vrea să le ajungă.

Să îl căutăm în patriotismul îngust local, care nu vede mai departe cât lungul nasului, și caută să ridice și înalte la trepte ierarhice mediocrități, oameni cari nu s'au deosebit prin nici o faptă vrednică de creștat la răvaș, ci cel mult prin o îngrijire temeinică de bunăstarea lor proprie, de tiena lor.

Să îl căutăm în clicăriile ce se formează în centrele episcopesci, cari se bat pentru putere, nu pentru a fericii biserica, ci pentru a se fericii ei și pe ai lor.

Și dacă am căuta răul unde e, dacă vom face o diagnosă adevărată, ușor vom eși din impas — și vom fi scutiți de decepțiunile, cari ne-au ajuns până aci din prisosință.

Ridicând câte un protopop mult inferior subalternilor, apoi un episcop fără pregătire pentru acest scaun, ai făcut un păcat de moarte și văicărările ulterioare nu-ți mai ajută.

Caută pe cel vrednic dealungul și dealatul granițelor mitropoliei și nu-ți va fi greu să îl afli.

Un profesoraș slab, cu manuscriptul purtat zeci de ani în buzunar, și și acela rămas dela careva înaintaș, nu poate fi chemat să ridice o dieceză din starea deplorabilă în care se găsește; un funcționar din administrația centrală, cel mult bun pentru un post de arhivar, nu poate reprezenta biserica în casa magnaților și nici nu poate da directive sănătoase pentru viața unei biserici, care se găsește în leagănul de desvoltare.

Bărbați mari și bărbați cu vederi largi, stăruitori și pricepuți, cu inimă și cu suflet, în mână acelora să punem cărja arhierască.

În fața acelor va amuți tot protivnicul, și guvernul de voie, de silă nu va avea încotro, va trebui să sancționeze votul sinodului.

Așa a înțeles marele Andreiu constituția, așa ar trebui să o înțelegem noi, ceice avem loc în corporațiunile bisericesti. Și dacă am pus păstori buni și bravi, iscușiți și demni, noi cei păstoriți vom urma povețele lor, vom munci cu drag alăturarea cu ei, nu ca slugi plecate și supuse, ci ca oameni cu demnitate proprie, pătrunși de chemarea cea sublimă ce o avem în viața bisericască.

Atunci mașinăria organismului întreg va funcționa regulat, și păstor și păstoriți vor fi una în cugete și simțiri, toți lucrând pentru binele tuturor.

Ce folos altcum de regulamente bune, de legi frumoase, dacă se înrădăcinează în popor credința: „*Plus valet favor in iudice, quam lex in codice*”. Atunci conflictul cu gu-

vernul în chestia catehizării, în chestia congruei, va deveni luptă ușoară și va rezulta biruință sigură bisericeii, căci când păstorul și turma una sunt, nici porțile iadului nu-i pot birui.

N. Ivan.

Adunarea generală a „Asociațiunii”.

Raport special.

Sibiu, 12 Octomvrie n.

Stăm sub impresia unor momente frumoase, desfășurate în fața noastră în cursul serbărilor culturale de astăzi ale „Asociațiunii”, și căutăm cuvintele potrivite, pentru a-le putea comunica și cetitorilor nostri, așa cum au fost ele, în întreaga lor sublimitate, — dar nu le găsim.

Astăzi s'a deschis adică în Sibiu adunarea generală anuală a „Asociațiunii” și felul cum a decurs prima ei ședință ne îndreptățește să riscăm afirmarea, că o astfel de adunare generală nu a avut „Asociațiunea” noastră până acum, decât poate cea de inaugurare dela anul 1861. Și e greu să spui, că ce a putut să impresioneze mai mult sufletele, serviciul divin din biserică, cu frumoasa predică ocazională, aspectul cel sărbătoresc al salei de ședință, în care era așezat portretul marelui Șaguna și al învățatului gânditor Alesandru Mocsonyi, clasică vorbire a măestrului în oratoria română, Andrei Bărseanu, viceprezidentul „Asociațiunii”, scena când bătrânul nostru Mitropolit, Înaltpreasfințitul Domn Ioan Mețianu s'a sculat de pe scaun și s'a dus la masa prezidențială pentru a felicita pe dnul Bărseanu și a-i strânge mâna în semn de mulțumire pentru elogiile frumoase și meritade aduse luceferilor nostri din trecut Șaguna și Ales. Mocsonyi, o călduroasă strângere de mână, care toți simțiam că e a noastră a tuturor celor din sală, ori în fine iscusita disertațiune a domnului Ioan Agârbiceanu, mult apreciatul nostru novelist, care ni-a arătat în mod convingător boalele noastre sociale, încă nedesvoltate, dar pe cale de a înflori întreg corpul inteligenței noastre, dacă nu vom lua din vreme măsurile de vindecare?

A descrie impresia ce au făcut-o toate acestea asupra publicului asistent la ședință e curată imposibilitate. Ne mângâim deci a da cetitorilor nostri numai obicinuitul raport sec despre cele întâmplate, începând de Luni sara, când a avut loc

Sara de cunoștință.

După vechiul obicei, s'a ținut și de astădată sara de cunoștință, în restaurantul Brote din palatul arhiepiscopiei. Publicul a început să se adune pe la orele 8 sara, iar pe la 9 și jumătate, după ce sosiseră toate trenurile, localitățile erau îndesate de lume românească, care a petrecut în bună dispoziție, până târziu împreună. Corul seminarului nostru a cântat mai multe cântece frumoase și și-a făcut datoria și taraful de lăutari din loc, pus sub conducerea lui Brașoveanu, cântând frumoase piese și doine românești, iar la momentul potrivit domnul asesor consistorial Nicolae Ivan a salutat în cuvinte calde pe cei veniți din depărtări la Sibiu, pentru că se ieie parte la sărbătorile culturale ale neamului românesc din patria aceea. Vorbirea a fost primită cu aplauze. Alte vorbiri nu s'au ținut. Pe la miezul nopții publicul a început a se resfră.

Seviciul divin.

Astăzi, Marți, în ziua deschiderii adunării generale a „Asociațiunii”, s'a ținut serviciu divin în cat-drala gr. ort. română și în biserică gr. cat. română. În cat-drală a celebrat P. C. Sa protosincelul Dr. Miron E. Cristea, asistat de protopresbiterul Dr. Ioan Stroia, de parohul Octavian Mureșianu și de diaconul Dr. Vasile Stan. La priceasnă P. C. Sa domnul protosincel Cristea a rostit o predică ocazională, în care a căutat să scoată la iveală meritele marelui nostru Șaguna, câștigat în jurul înființării „Asociațiunii”, precum și meni

rea acestei înalte instituții culturale române, vrednică de un sprijin mai bun din partea publicului românesc, acum cam nepăsător față de ea. Frumoasa cuvântare o publicăm în întregime la alt loc. La serviciul divin a asistat I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan Meșianu și a participat un public ales românesc, apoi elevii dela seminar cu profesorii, elevele dela școala civilă de fete, și mai mulți țărani.

În biserica gr. cat. română serviciul divin a fost celebrat din partea domnului vicariu din Făgăraș Macaveiu și din partea dlui protopop din loc Nic. Togan.

Sedința primă.

După terminarea slujbei dumnezeiești în ambele biserici, publicul a început a-și îndrepta pașii spre casa națională, unde se țin ședințele adunării generale ale „Asociațiunii”. În curând sala se umple de lume. Galeria asemenea. La masa gazetarilor sunt reprezentate aproape toate ziarele noastre din patrie, cele mai multe prin înșiși directorii lor. La masa presidențială ocupă loc membrii comitetului central. Autoritățile locale sunt reprezentate prin dl primar Dörr. La orele 11 și jumătate intră în sală I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul nostru Ioan Meșianu și e primit cu aclamări. Era însoțit de P. C. Sa Arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, și de alți dignitari ai bisericii noastre. Între cei prezenți remarcăm figura venerabilă a presidentului partidului național român, dl Gheorghe Pop de Băsești, a dlui general în retragere din România Groza și a mai multor domni din Pitești. Dela noi, ce e mai de frunte a luat parte la adunare.

La orele unsprăzece fără un sfert se ridică domnul vicepresident al „Asociațiunii” Andreiu Băseanu și rostește vobirea de deschidere. A fost una din cele mai frumoase vorbiri rostite în sala festivă a casei noastre naționale, și peste tot rostite la întruniri românești. Cu măiestrie pe care o posedă, dl Băseanu a vorbit pe larg și în cuvinte calde despre Șaguna. E ascultat cu cea mai încordată atenție. Iar partea vorbirii în care constată, că oamenii mari din trecut nu sunt numai ai unei confesiuni, ci ai neamului întreg, e aplaudată cu frenesie. Aduce apoi meritul tribut de recunoștință și memoriei regretatului Alexandru Mocsonyi, iar în urmă declară ședința deschisă. Vom publica vorbirea în întregime.

Ia cuvântul domnul Dr. Nicolae Vecerde, și în numele societății pentru fond de teatru român salută „Asociațiunea”, care are astăzi zi de mare sărbătoare, și dă asigurarea, că sârbează și ea, cu sora cea mai mare, această zi însemnată.

Prezidentul mulțamește și aduce e-logii societății pentru fond de teatru român pentru progresele ce le face și pentru buna alegere a fruntașului, în mâinile cărui a pusă conducerea acestei instituții, care urmărește același scop, ca și „Asociațiunea”, — înaintarea neamului.

Domnul Ghiță Pop, redactor la „Tribuna”, salută adunarea în numele „Asociațiunii” arădane și încheie dorind, ca toți Românii să fie stăpâniți de același gând și aceleași dorințe, pentru a ajunge la progresul visat de înaintași, la progresul tuturor.

Prezidentul mulțamește și oratorului acestuia, exprimându-și dorința, ca la altă ocaziune să vadă și celelalte asociațiuni culturale ale noastre reprezentate la sărbătorile anuale ale „Asociațiunii”.

Se intră acum în ordinea de zi. Înscrisura delegaților prezenți se va face la biroul „Asociațiunii”, după încheierea ședinței.

Raportul general al comitetului central se consideră citit, după ce a fost tipărit și împărțit membrilor „Asociațiunii”.

Urmând să se facă alegerea celor trei comisii obicinuite, pentru examinarea raportului general, pentru examinarea socotelilor și a bugetului și pentru înscrisura de membri, comisiunile se compun la propunerea P. C. Sale domnului protosinel Dr. Miron E. Cristea, dupăcum urmează:

I. Comisiunea pentru examinarea raportului general din domnii: Dr. Valer Branice, Ioan Agărbiceanu, Gavril Preocup, Dr. Ioan Boroia și Dr. Nic. Balan.

II. Comisiunea pentru cenzurarea socotelilor și a bugetului din domnii: I. I. Lăpedatu, Dr. Nicolae Vecerde, V. C. Osvald, G. Tripon și N. Cărbăș.

III. Comisiunea pentru înscrisura de membri noi din domnii: Nic. Hențiu, Dr. Ioan Stroia, Lazar Triteanu, Dr. A. Crăciunescu și D. Vulcu.

Se face comunicarea, că la presidentul comitetului central au intrat următoarele propuneri către adunarea generală:

1. A lui Traian Mihalea, pentru ca să se editeze un calendar pentru țărănime,

2. A lui Ilarie Pahonie, ca în lista membrilor „Asociațiunii”, tipărită în fiecare an, să fie trecuți și membrii cei morți.

3. A lui Aurel Nistor pentru înființarea unei secțiuni noi literare, a secțiunii agricole.

4. A lui Dr. Dionisie Stoica, pentru sistematizarea de posturi de secretari salariați pentru toate despărțimintele.

5. A lui Mihail Someșan, pentru ca să se dea mai mare atenție reuniunilor de meseriași din partea „Asociațiunii”.

Toate propunerile se predau comisiei emise pentru examinarea raportului general.

Domnul Dr. V. Branice face observarea, că dupăcum i s'a comunicat, propunerile acestea nu au fost cenzurate din partea comitetului central, deși înțelesul statutelor acesta este, când cer ca propunerile să se facă cu opt zile înainte de adunarea generală. Cere ca în viitor să se facă lucrul acesta și propunerile să fie prezentate adunării generale cu părerea motivată a comitetului central.

Prezidentul recunoaște de îndreptățită cererea, dar crede, că ea va putea fi împlinită numai în cadrele posibilității.

Urmează acum un moment foarte sărbătoresc. Presidentul invită adunarea, să-și manifeste adâncă venerație față de Șaguna și Mocsonyi, ilustrii preșidenți din trecut ai „Asociațiunii”, prin sculare, iar întreaga adunare se ridică și-și îndreaptă privirile spre tablourile cari reprezintă pe acești doi mari bărbați ai neamului nostru, trecuți ambii la nemurire. Icoana mare a lui Șaguna era așezată în dosul mesei presidențiale, pe cortina scenei teatrale, iar a lui Mocsonyi, pe pârtelele din stânga, dela masa presidențială. Înaintea lui Șaguna, între masa presidențială și cortină, o grădiniță mică improvizată, cu flori și arbori verzi.

Să dă acum cuvântul dlui Ioan Agărbiceanu, distinsul nostru novelist, care cetește o conferință de toată frumusețea, despre boalele de cari suferă societatea noastră cultă. Publicul a urmărit cu cea mai mare atenție expunerile clare și adevărate ale dlui conferențiar, și le-a răsplătit cu aclamațiuni și cu aplauze, sgomotoase. Primul care l-a felicitat a fost I. P. S. Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu. În cuvinte avântate mulțamește apoi presidentul dlui conferențiar pentru frumoasa disertațiune, mulțamește și publicului pentru paciența cu care a urmărit cele petrecute în ședință și mulțamește I. P. S. Sale, Mitropolitului Ioan Meșianu, pentru participare la ședință, iar la orele 12 și jumătate încheie ședința.

Banchetul.

La orelele unu și jumătate s'a început banchetul, în sala mare dela „Unicum”. Au luat parte 150 de persoane. La friptură s'a început șirul toastelor. Presidentul Băseanu a ridicat paharul întru sănătatea Maiestății Sale, Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I. Toastul e ascultat în picioare, iar lăutarii întonează imnul casei domnitoare. Toastează apoi domnul Gheorghe Pop de Băsești în onoarea comitetului central al „Asociațiunii”, în numele cărui răspunde domnul asessor consistorial Nicolae Ivan, ridicând paharul în onoarea autorităților publice prezente, primarul orașului dl Dörr și șeful poliției dl Simonis.

Primarul Dörr răspunde nemțește, dorind înaintare „Asociațiunii” culturale a Românilor.

Toastează apoi postul Goga pentru frații din regat, și unul dintre plăcuții oaspeți de dincolo, dl Micescu, răspunde, dorind înaintare Românilor de pretutindenea.

Șirul toastelor îl încheie domnul Băseanu, dorind poporului românesc înaintare spre bine și golind paharul întru onoarea reprezentantului oficios al acestui popor, a dlui Gheorghe Pop de Băsești, presidentul partidului național român.

Postul Goga toastează pentru dl Andreiu Băseanu, cărui i se fac frumoase ovățiuni, iar dl Dr. L. de Lemény pentru presă.

La orele 3 și jumătate masa se ridică și unii dintre oaspeți se duc să viziteze expoziția școlii de industrie a reuniunii femeilor române din Sibiu, unde au văzut lucruri de rară frumusețe, rămânând încântați de prestațiunile acestei școale tinere, dar bine conduse.

Concertul.

La 8 ore sara s'a dat concertul reuniunii de muzică română din Sibiu, în sala mare dela Gesellschaftshaus. A fost bine cercetat, iar programul a fost executat cu precisiunea pe care am putut-o constata totdeauna la concertele date de reuniunea noastră de muzică. Sperăm a putea reveni. Constatăm și până atunci, ca dl L. Tempea, angajat acum de curând ca dirigent al corului reuniunii, s'a dovedit a fi o putere bună musicală și un dibăciu conducător de cor.

Cuvântarea

parintelui protosinel Dr. Miron E. Cristea, ținută în catedrala română din Sibiu la sfânta liturgie din 12 Octombrie 1909 celebrată din incidentul deschiderii adunării generale a „Asociațiunii” etc.

În numele Tatălui și-al Fiului și-al Sf. Duh.

„Poporul cel ce ședea în întunec și văzut lumină mare și celor ce ședea în locul și în umbra morții li-a răsărit lumină”.

E. Mateiu IV. 16.

Înaltpreasfințite! Iubiți ascultători!

Un vechiu slujitor la altarul catedralei noastre mitropolitane, pe atunci în Alba-Iulia, anume mitrop. Simion Stefan a fost cel dintâiu care încă la an. 1648 a constatat lipsa unei dezvoltări unitare a limbii noastre naționale.

În „predoslovie către cetitori” dela traducerea românească a noului testament (pct. 4) declară el în deplină cunoștință de cauză, „că cuvintele trebuie să fie ca banii; că banii aceia sunt buni, cari umblă în toate țările; așa și cuvintele acelea sunt bune care le înțeleg toți”.

În consecința acestui adevăr arată el, că „ne am silit încât am putut să isvodim așa, cum să înțelegă toți”; dară — lipsind cuvintele românești sau necunoscându-le — a trebuit adeseori să păstreze numirea străină din originalul folosit la traducere.

Dacă nu se putea scrie la înțelesul tuturor, de vină — zice el — „e acela, care ni-a împrăștiat în atâtea părți și ni-a amestecat cu atâtea alte limbi”.

Cu toată constatarea aceasta clară și hotărâtă, abia numai după veacuri ni-au îngăduit împrejurările trecutului vitreg a ne întemeia unele așezăminte culturale, în cari limba noastră românească să fie înțebuită numai.

Dară dezvoltarea și cultivarea limbii o mijlocește produsele literaturii naționale; și aceasta să desvâlă și înflorescă acolo, unde există terenul prielnic și rodnic pentru o cultură generală. Iar o însoțire a puterilor pentru a ușora dezvoltarea literaturii române și a culturii poporului român abia s'a putut înființa la 1861.

Partea leului la crearea acestei instituții a avut-o tot un mare arhieru al nostru, nemuritorul Șaguna. Tinărul pretor și acum octogenarul academician Ioan cav. de Pușcariu a dat ideea unei asemenea însoțiri într-o corespondență trimisă „Telgr. Român” din Veneția, în țara Făgărașului, unde trăia pe atunci, iar neadormitul nostru arhieru Andreiu a îmbrățișat această idee cu toată căldura, a inițiat toți pașii pentru intruparea ei, suflând din duhul său cel dătător de viață în toată mișcarea pornită în jurul întemeierii „Asociațiunii” de azi.

Aflându-ne în pragul centenarului lui Șaguna, a cărui prăznire se începe zilele viitoare, îndatorati trebuie să ne simțim mai ales noi — adânc recunoscători slujitori ai bisericii — a scoate în deosebi acum la iveală, fie și numai în treacăt momentele mai însemnate din jurul întemeierii acestui așezământ, arătând cum cei 180 fruntași Români — cari au iscolit rugarea lor dela 10 Maiu 1860 către locotenentă cesaro-regească din Sibiu, pentru a se încuviința ținerea unei confaturi prealabile în scopul înființării Asociațiunii — au cerut, ca să trimită răspunsul episcopului Șaguna, convinși fiind toți de puterea creatoare ce zace în mâinile acestui rar bărbat.

Șaguna — primind răspunsul — a lucrat proiectul prealabil de statute și la 6 Decembrie 1860 l-a transpus pe calea a celeași locotenente ardeleni la Corosnă, spre cuvenita ei orientare asupra scopului urmărit.

Șaguna este acela, care în toamna anului 1860, reîntorcându-se acasă dela Viena, ne spune că s'a informat „pe cale privată” despre modul care să ne înlesnească ajungerea scopului la înființarea Asociațiunii, ce așa cu sete mare o dorim”.

Șaguna a convocat, deschis și condus în 9/21 Martie 1861 conferința pentru facerea pregătirilor și statorirea definitivă a statutelor. Conferința s'a ținut în casele seminarului de atunci. Întreg statul major a lui Șaguna era în jurul lui la acea conferință. Șaguna cu acel prielaj a binecuvântat cu mâna sa norocoasă primul început, zicând „din parte-mi mă oblig că voi sprijini scopul Asociațiunii noastre, încât va sta în puterile mele, căci aci voi fi norocos a auzi sunetele cele dulci ale limbii mele materne, care la străini nu s'au învrednicit de atențiune, însă acelea cu atât mai scumpe sunt inimii mele”.

Deaceia nemuritorul George Barițiu mulțamește lui Șaguna „pentru ostenelele și sacrificiile, ce au binevoit, precum în nenumărate alte cazuri, așa și cu ocaziunea aceasta a le aduce în cauza națiunii; și îl roagă să primească și mai departe purtarea treburilor în privința Asociațiunii cestionate până la deplina înființare...”

Șaguna a trimis proiectul definitiv de statute, cerând aprobare. El a convocat și condus adunarea de inaugurare și constituire a „Asociațiunii” din 23 Octombrie (4 Noembrie) 1861, care s'a ținut tot în casele Seminarului.

Șaguna a fost ales întâiul ei prezident, în care calitate a funcționat mai mulți ani, învingând greutatea începutului și pornind mersul normal al afacerilor.

Tot Șaguna a pus la dispozițiunea Asociațiunii întâiul local pentru birou: cancelarie, arhiv și bibliotecă, adaptând anume o odă la Seminarului său eparchial spre scopul acesta, ca astfel neîntrerupt să aibă sub aripile sale ocrotitoare noul așezământ.

Șaguna a fost acela, care s'a despărțit de fruntași, cari au luat parte la inaugurare, cu cuvintele calde și pline de înțeles: „să ne reîntălmim la masa mamei noastre comune; să ne îndulcim de limba, naționalitatea și de toate câte sunt ale Românilui. Luați sama, în ce momente și în care epocă viețuim. Popoarele mai înainte au putut trăi fără literatură; iară astăzi așa ceva este curat peste puțină... să nu uităm că puterea minții și-a genului, științele și artele sunt, cari în zilele noastre dau popoarelor tăria și le asigură viitorul”.

Peste aceste merite ale lui Șaguna, înflăcăratul Român Tim. Cipariu încheie constituanta cu o caldă mulțumită la adresa lui Șaguna, invitând pe toți, să dorească celui mare bărbat al națiunii, — care dela început cu căldură a cuprins la sine și și fără preget a condus până la momentul de până acum ideea acestei Asociațiuni, — din inimă călduroasă, cu sinceritate nefăcșurată și cu răsunet străbătător, ca cel ce l-a îndalțat la această mare treaptă, să-i însușească purtare de grijă sufletescă, pentru națiunea română, nu numai în cele sfinte și deosebite, ci și în cele ce țin de bunăstarea unui popor demn de o soartă mai bună... În fine îl roagă, să binevoiască a cuprinde și a adăposti, a ajuta și a sprijini această tinăra societate, pe care o a iubit și o a ocrotit dela leagăn până în momentul de față, când trece în realitate”.

Iubiți ascultători!

Eu cred, că și numai din înșirarea acestor momente v'ați ales toți cu convințerea, că marele nostru arhieru Andreiu este și adevăratul întemeietor al Asociațiunii de azi.

Am constatat acest adevăr, deoparte condus de sf. datorință de a vă invita pe toți, cei întruniți la adunarea generală a Asociațiunii din 1909, ca să acoperim și pe calea aceasta și dela acest loc sfânt cu o floare de adâncă recunoștință memoria marelui bărbat al bisericii și neamului; iară de altă parte am voit să reînviiez — nu cu glasul meu debil — ci prin înșeși cuvintele calde ale lui Șaguna, venite din altă lume, interesul pentru Asociațiune și pentru cultura noastră națională; căci ce poate fi pentru noi azi mai convingător, decât reaprinerea unor schintei din mîntea luminată a lui Șaguna și ce poate fi mai mișcător decât atingerea razelor calde din sufletul lor dătător de viață?

Pașii lui Șaguna au fost în privința aceasta însoțiți de sprijinul puternic și unanim al tuturor fruntașilor Români, fără deosebire de confesiune și în deosebi de ajutorul valoros al mitropolitului Alexandru Sterea Șulț dela Blaj.

Sub impresiunea frumosului avânt și a puternicei solidarități, manifestate de toți Românii, mulți fruntași și-au z's atunci cu evang. Mateiu: „Poporul (nostru) cel ce ședea în întunec, a văzut lumină mare, și celor din întunec și din umbra morții li-a răsărit lumină”, spre mântuirea lor.

Această lumină — credeau ei — s'a aprins poporului nostru prin noua „Asociațiune”.

Dacă aruncăm o privire peste trecutul ei de 40 ani, trebuie cu plăcere să constatăm, că „Asociațiunea” a făcut multe lucruri bune și de folos. A adunat documente privitoare la trecutul nostru; a publicat reviste; a tipărit cărți științifice și populare; a întemeiat o școală civilă de fete, de mare folos pentru clasa noastră inteligentă; a împărțit ajutoare la tineri de bune speranțe; a făcut începutul unui muzeu național; a întemeiat bibliotecă populară în o mulțime de comune; a început mai ales în anii din urmă a străbate mai adânc în masele mari ale poporului nostru, sădind sămânța unei culturi temeinice și sănătoase.

Cu toate acestea sub raportul uriașelor noastre trebuințe e prea puțin rezultatul, la care am putut s'ajunge în curs de 40 ani.

Cauza principală este a se căuta fără îndoială în puținul sprigin moral și material al marelui public românesc.

Focul primului entuziasm s'a domolit; interesul multora s'a răcit. Indemnul marelui Andrei din cuvintele: „Să ne întâlnim la mama noastră comună” l-au uitat toamă aceia, cari aveau datorința a sta în frunte și a ne încuraja cu înfățișarea lor.

Avem — nu-i vorbă — și ezi bărbați aleși, cari cu desinteres muncesc pe terenul culturale noastre naționale; dar pe aceștia „puțini buni”, pare că îi întâlnim pretutindenea, atât la muncă spirituală, cât și la jertfele materiale, ce ni se cer pentru scopurile ideale ale poporului.

Afară de acești „puțini buni” însă, mai există durere mulți bărbați români, cari dela popor și-au câștigat în timp relativ scurt zece de mii avere și în schimb nu dau nimic pentru înaintarea lui, sau apoi — când la 500 ani se zidește o asemenea catedrală, ca cea de față — barometrul însușirii lor naționale se ridică cel mult până la 20—30 cor. Incolo însă nu se lipsesc de nici o plăcere ușoară, oricât ar fi de costisitoare.

O asemenea nepăsare față de așezăminte, dela cari atârna viitorul nostru, nu mai poate fi tolerată. Cercurile noastre conducătoare trebuie să tindă spre maturitatea de a ști face selecțiunea cuvenită între oameni, dacă vrem un progres mai vădit.

Ua înțelept neamț din zilele noastre¹⁾ meditănd asupra stării neamului său, constată durerosul adevăr: „In Germania poți fi foarte bogat, incult, poți să nu fi dispus la nici o jertfă pentru vre-un scop cultural, fără ca să te expui disprețului obștesc. Acest nou soi de bogăție a așezat viața socială pe o bază curat materială și a prefăcut-o într'un blăstem pentru ceice nu pot scăpa de înrăurirea ei”.

O asemenea concepție revărsă mult rău în viața socială a oricărui popor. Și dacă un neamț cu 60 milioane de suflete, cu cultură de veacuri, cu averi mari la spate, vorbește așa, cum să vorbim noi, fiii unui popor mic și în toate privințele înapoiat, mai ales că și noi zilnic putem vedea cum oameni fără nici o vrednicie, cari n'au jertfit nimic, nici muncă spirituală nici alt sacrificiu de samă, pentru un scop ideal, se ridică sus pe scara ierarhică a vieții noastre sociale, unde produc mai mult rău, ca și dacă n'ar fi de loc.

Asemenea tipuri găsim multe în clasele de sus; iară cele de mijloc au acceptat mai ales la noi Românii de dincoace de Carpați, un rău obicei străin, învățat chefurilor fără saț. Este general și tipic cazul următor: E de pildă târg de săptămână în oarecare orașel de provincie. Amurgul își întinde umbrele sale peste șatrele despoiate de cumpărători. Târgoveții cu pași repezi au plecat spre satele lor. Numai dinaintea restaurantului cutare așteaptă de ceasuri 2—3 trăsură nemișcate, pentru că proprietarii lor: dascăli, notari, negustori, ba durere chiar și preoți, încă n'au fost în stare a goli până în fund vinul din buticioia cărcimarului; încât până și la încălecare, noaptea târziu, au trebuit să mai golească în uliță câte un pahar două de vin.

Pentru asemenea lucruri sunt bani; iară „Asociațiunea” după 40 ani de existență abia are din trei milioane de Români 1900 membri.

Această rușine nu se mai poate ascunde. Ea trebuie recunoscută.

Așa nu mai merge. Dacă ne iubim sincer, trebuie toți să-și arete însușirea nu cu gura, ci cu fapta. Când dulcea noastră limbă este strâmtorată, nu-i ieșit nimănui să stee nepăsător, ci toți sunt datori a sări cu pe pot în ajutorul așezămintelor chemate a o cultiva, căci ea e o mare comoară a neamului.

Infăcăratul T. Cipariu pare că ne șoptește din mormântul său cuvintele de încurajare, cu cari s'a încheiat Constituanta „Asociațiunii”.

...un tesaur neprețuit... un tesaur născut din noi dela țifele maicei noastre, dulce ca sărutările măicuțelor, când ne aplecam la sinul lor, tesaur mai scump decât viața, tesaur — care de... l-am perde, de vom suferi vre-odată, ca cineva cu puterea, au cu momela, să ni-l răpiască din mâinile noastre, — atunci mai bine, mai bine să ne înghită pământul de vii; să ne adunăm la pârântii noștri cu acea mână

găere, că nu am tradat cea mai scumpă ereditate, fără de care nu am fi demni a ne numi fiii lor: limba românească”.

Așa trebuie să judece astăzi toți, oricare ar fi poziția lor, ori care ar fi viitorul ce-i așteaptă și ori cari ar fi săgețile ce se pot îndrepta împotriva lor.

Trebuie deci toți — fără deosebire — să ascultăm în această privință de îndemnul apostolului Iacob, care ne zice: „Fiți făptuitorii cuvântului, iar nu numai ascultătorii lui, amăgindu-vă pe voi înși-vă”. (I. 22).

Câmpul e întins și lat, ogorul încă-i înțelenit, munca ce se cere e grea. Deci toți trebuie să intre în șirul celor ce jertfesc ori muncesc pentru cultura națională, întemeiștă pe tradițiile puternice ale vieții noastre creștinești și ale literaturii bisericesti, precum și pe isvorul cel nescut al literaturii populare.

Viitorul fiecărui popor zace în propriile sale rădăcini, deci spre a întări aceste rădăcini trebuie să ne coborâm toți în masele mari ale poporului și — conform programului statorit pentru Asociațiunea de însuși Șaguna, să deșteptăm prin mijloace naționale facultățile, va să zică, cugetările cele senine și serioase în poporul nostru, ca să cunoască ființa sa și destinația sa și să o știe întrebuița spre tot binele, precum și alte nații fac astăzi aceasta și precum este spiritul cel civilizator al veacului”.

Căci nefăcând aceasta — va trebui cu durere să aplicăm și în viitoarele manifestațiuni ale vieții publice din această țară la cea mai mare parte a poporului nostru cuvintele prorocului Oia: „Tace poporul, căci n'are știință”, (IV.—6) adevă n'are cultura de lipsă, doarme. Înțeleptul bărbat de stat ungar Franc. Deák a zis odată: „In timpul nostru numai aceea nație are viitor politic sigur, care se năzuiește serios a se ridica la nivelul culturii generale și a înainta mereu pe acest nivel”.

Deci „minte, minte (adevă cultura) și muncă înțepită, mărită nație română, dacă vrei să te ridici din somnul cel de moarte la un viitor mai bun!”

Cu aceasta încheind, rog pe Părintele cel cersesc, cea ce a trimis pe prea sf. său duh peste apostoli, dându-le puțința a învăța pe fiecare popor în limba sa proprie, ca să binecuvinteze toate așezămintele noastre culturale și îndeosebi „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”, care ezi și mănă își ține în orașul nostru adunarea sa generală, precum și pe toți bărbații cari muncesc ori jertfesc pentru cultura noastră națională, singurul mijloc ce — pe acest pământ — ne poate trece la limanul de mântuire spre care de atât vreme năzuim. Amin.

NOUȚĂȚI.

In jurul neîntăririi. „Gazeta Transilvaniei” a publicat după „P. Țert.” motivele, cari au determinat guvernul unguresc să nu propună spre întărire alegerea a doua de episcop dela Caransebeș. Cum însă tot „Gazeta Transilvaniei” pare a da crezământ și celor dela „Tribuna”, cari pun neîntărirea alegerii în sarcina I. P. S. Sale Arhiepiscopului și Mitropolitului nostru Ioan, rugăm pe confrății dela ziarul din Brașov să reproducă și lămuririle noastre din numărul trecut, din cari reese, că Escelența Sa nu poartă absolut nici o vină pentru neîntărirea alegerilor de episcop dela Caransebeș.

Amintirea lui Șaguna. Duminecă se va oficia în București un parastas întru odihna sufletului marelui Arhiepiscop și Mitropolit Andrei baron de Șaguna. Vor fi invitați toți mitropoliții, episcopii și arhierii aflători în București să participe. Sara va fi festival mare la Atenen, cu o conferință și cu coruri, întru mărirea memoriei lui Șaguna.

Șaguna și meseriașii. Precum aflăm Reuniunea meseriașilor sibiieni, în vederea sărbătorilor jubilarie și cu considerare la faptul, că marele Andrei a fost primul patron al ei, a dat din pietate fondului văduvelor și orfanilor numirea: „Fondul Andrei baron de Șaguna pentru ajutoarea văduvelor și orfanilor meseriașilor români”.

Bursa Șaguna. Comitetul central al ligei culturale din București a luat hotărâre să creeze o bursă permanentă de 1200 lei, care va purta numele marelui nostru Șaguna și se va da unui absolvent de teologie dela noi în scopul ca să-și completeze studiile în străinătate.

Ovațiune Dl. Dr. C. Wolff, director al cessei de păstrare generale sibiene și fruntaș al poporului săsesc, a fost în zilele acestea obiectul unor vii manifestațiuni de iubire și stimă dovedită din partea conaționalilor săi. Implinind adevă vârsta de 60 de ani i s'au făcut frumoase ovațiuni în sara zilei de Luni 11 Sept. n. Un imponent conduct de torțe cu muzică, apoi câteva coruri puternice și o cuvântare bine simțită au salutat pe cel sărbătorit, care a răspuns într-o vorbire emoționată și pătrunsă de un viu sentiment național. Ne alăturăm și noi la felicitările aduse merituosului bărbat.

La serbările centenarului nașterii lui Șaguna clubul deputaților români a delegat pe dñii Dr. T. Mihali și Dr. V. Lucaci. Asemenea va lua parte la serbări și venerabilul domn George Pop de Băsești, care a sosit Luni în Sibiu.

Inaugurare. Duminecă s'a inaugurat portul dela Constanța, unul dintre cele mai însemnate porturi ale mării negre. Cheltuelile avute cu modificarea, mărirea și instalațiile moderne și sistematice ale portului Constanța se urocă la aproape 22 de milioane de lei. În port se află astăzi instalațiuni pentru exportul cerealelor, pentru petrol și încărcarea vaselor, afară de instalațiile de electricitate și de repararea vapoarelor, de administrație ș. a.

Hymen. Ioan Luca și Victoria A. Oros fidanțați. Călățele, 3 Octomvrie 1909.

Atelier de Dentistică și-a deschis în Cluj (Kolozsvár) strada Kossuth Lajos, Nr. 1 etaj, dl. Virgil Munteanu rig. în medicină, dentist dipl.

Știrea, dată de toate ziarele, cu privire la grațierea condamnaților dela Cernova, n'a fost exactă. Condamnații frunțași au să-și facă pedeapsa, la care au fost osândiți. Ana Hlinka și-a început în 3 Iulie pedeapsa de închisoare, pe trei ani în temnița pentru femei dela Maria-Nostra; numai cei cu pedepse mai mici, vre-o 20, au fost grațiați.

Distincție. Dna Veturia Triteanu, artista noastră, despre care am anunțat că i s'a conferit medalia Bene-Merenti cl. I., a fost chemată de nou și primită cu multă căldură la castelul Peleş. M. S. Regina și persoanele din Sinaia, care au ascultat vocea frumoasă a cântăreței sibiene au rămas cu totul fermecate. Dna Triteanu a primit dela M. S. Regina un medalion de platină cu portretul M. Sale în email, înconjurat cu briliante, iar sus având coroana regală în aur.

† Ciril Deac, după un scurt dar greu moribund, împărțit cu sântele taine ale muribuzilor, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului în 6 Octomvrie st. n. la 7½ ore sara, în al 61-lea an al etății și în al 35-lea an al fericitei sale căsătorii și al preoției. Rămășițele pământești i s'au așezat după rîitul bisericii gr.-cat. spre odihnă vecinică Sămbătă în 9 Octomvrie st. n. a. c. la 10 ore a. m. în cimitirul gr.-cat din Năsăud. Fie i țărâna ușoară.

O nouă însoțire de credit. Precum aflăm harnicul paroh Ilariu Boeriu din Grid (comit. Făgăraș) a înființat acolo o însoțire de credit sătească sistem Raiffeisen după felul însoțirilor alcătuite de Reuniunea rom. agricolă sibiiană. Însoțirea se va ocupa pe lângă procurarea creditelor în bani și cu procurarea de mașini agricole de tot soiul. Dorim sporii și mulți imitatori.

Știre ziaristică. Dl. George Stoica, fost redactor la „Lupta”, ieșind din temnița Seghedinului, unde a stat un an și jumătate, a intrat în redacția ziarului „Tribuna”.

† Dr. Gheorghe Anca, avocat, în Oravița, a trecut la cele eterne Vlneri în 8 Octomvrie st. n. la ceasul 3 din noapte în vârstă de 39 ani. Rămășițele pământești i s'au așezat Sămbătă, la 8 Octomvrie c. n. după amiază la orele 3, în cimitirul bis. gr. or. din Oravița. Fie i țărâna ușoară. Decedatul și-a lăsat averea de 40,000 coroane cu testament „Asociațiunii” pentru scopuri de binefacere.

Dela teatru. Direcțiunea teatrului german, încredințată dlui L. Bauer, aduce la cunoștința publicului sibiian. că își va începe stagiunea din 1909—1910 cu ziua de Sămbătă în 16 a. c. n. Abonamentele, cu prețurile obișnuite, se pot face în fiecare zi la cassa teatrului.

La fondul Dr. D. P. Brncianu pentru ajutorarea celfelor fără de lucru, au mai dăruit: dăoara Anastasia Veștemian (Pitești) 1 cor.; Ioan Dandea, absolvent de teolog. (Câmpeni), 20 bani; Gerasim Sărbu, protopresb. (Belint) 1 cor.; Ana Livia Dr. Crăciunescu n. Lemény, 50 bani; George și Maria Albu, propr. (Draoș) 1 cor. și Vic. Tordășianu, prezid., 10 bani.

Natura e întotdeauna cel mai mare vindecător și mijloacele și oăile ei sunt minunate. Așa de ex. în ulei de pește sunt puteri vindecătoare cari nici o ființă omenească nu le poate fabrica artificial. Forma cea mai gustoasă și mai ușor de mistuit a uleiului de pește se prezintă în „Emulsiunea lui Scott” care acum se găsește în toate farmaciile.

Poșta ultimă.

Adunarea „Asociațiunii”.

Ședința a doua, ținută astăzi, a fost tot atât de înălțătoare de inimă ca cea de ieri. Discuția a fost ținută la nivel înalt. Epuseul raportorului Dr. Branisce asupra raportului general și asupra misiunii „Asociațiunii” clar și convingător. Propunerile sale toate primite. Sotelile aprobate, budgetul votat. Dela membri noi s'a adunat suma de 2890 coroane. Adunarea viitoare în Dej, iar peste doi ani în Blaj. Președintele Bărsanau a rostit apoi o însuflețitoare vorbire de încheiere, răspunzându-i în mod foarte avântat dl. G. Trișon. Astăseară balul reuniunii femeilor române.

Cărți și reviste.

Activitatea literară a Mitropolitului Andrei baron de Șaguna, frumoasa lucrare a dlui Gh. Tulbure, asesor consistorial în Oradea-mare, publicată în cursul anului acestuia în coloanele ziarului nostru, a apărut și în broșură separată și se poate procura dela librăria noastră arhidiecezană cu prețul de 1 cor. 50 fileri exemplarul, plus 5 fileri porto. Recomandăm broșura cu căldură preoției noastre și tuturor cărturarilor iubitori de cărți de asemenea cuprins interesant și instructiv.

„Transilvania”, nr. IV. Octomvrie-Deceembrie 1909, cuprinde Raportul general al comitetului central al „Asociațiunii” câtră adunarea generală convocată în Sibiu la 12 și 13 Oct. n. cu anexe, dări de samă și procese verbale.

Bucolicele și Georgicele lui Virgiliu, trad. cu un studiu biografic și cu note de prof. M. Străjanu. București 1904. Un vol. de 226 pag. Prețul lei 2-60.

Poșta redacției.

Dlul I. Moșoiu în Simon, Nu vă putem recomanda pe nime. Mai bine faceți dacă publicați concurs. Atunci se vor arăta mai mulți și vă puteți alege din ei pe celce vă convine mai bine.

Creșterea dinților la copii

Nu vă neliniștiți de creșterea dinților la copii, ci dați-le Emulsiunea lui Scott, și nu veți mai avea nopți fără somn. Veți fi surprinși de ușoara și nedureroasă creștere a dinților.

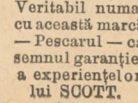
8 (330) 1—4

Emulsiunea lui Scott

conține în formă ușor de mistuit toate materiile recerute pentru creșterea unor dințișori drepti, albi și tari. Curățenia și efectul

Emulsiunei lui Scott sunt neîntrecute. „Scott” priește bine chiar și celui mai slab organism. Emulsiunea lui Scott este și rămâne Emulsiune model.

Prețul unei sticle originale c. 2-50. Se găsește în toate farmaciile.

¹⁾ Alfred Lichtwark, directorul halei de arte din Hamburg în cartea sa „Der Deutsche der Zukunft”.

Nr. 353/909.

[370] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **protopresbiter** al tractului Ilia, devenit vacant prin pensionarea fostului protopresbiter George Oprea se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Dotățiunea împreună cu acest post e următoarea:

a) Venitele din parohia centrală Ilia fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

b) Dotățiunea protopresbiterală de 1000 cor. statorită prin concludul sinodului arhidieceșan din 21 Aprilie 1900 sub nr. 116, dintre cari 400 cor. se solvesc din fondul general administrativ al arhidieceșei în 4 rate, trei lunare, iar 600 cor. din fondul protopresbiteral în două rate.

c) Taxele pentru visitațiunile canonice, accidentii, comisuni și asistări la examene.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și înainta cererile lor instruite conform normelor din vigoare mărîtului consistor arhidieceșan în termenul deschis.

Din ședința comitetului protopresbiteral al tractului Ilia, ținută la 25 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiteral:

Zevedeu Murășian
administrator protopresbiteral.

Nr. 58—1909 P.

[368] 1—3

Concurs repetiț.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa III **Cigman**, protopresbiteratul Geoagiului, prin aceasta se publică din nou concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu în termenul deschis, în care timp concurenții cu știrea subsemnatului au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică pentru a cânta și predica, respective celebra.

Geoagiu, (Algyogy) 15 Sept. 1909.

Oficiul protopresbiteral al tractului Geoagiu în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 584—1909.

[360] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III **Tamaș**, protopresbiteratul Ungurașului se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fesonate în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura la acest post, dela care să cere să aibă studii pregătitoare de 8 clase medii sunt poftiți a-și așterne rugărilor de concurs instruite conform normelor din vigoare în timpul arătat mai sus subsemnatului oficiu protopresbiteral având înainte de alegere a se prezenta în parohie în vre-o Duminecă sau sârbătoare spre a se face cunoscuți cu parohienii prin cântare, cuvântare sau celebrarea sf. liturgii.

Fizeș-sâmpetru, 19 Sept. (2 Oct.) 1909.

Oficiul protopresbiteral gr. or. român al Ungurașului în conțelegere cu comitetul parohial.

Pavel Roșca
protopop.

Nr. 496/1909.

[369] 1—3

Concurs.

În sensul veneratului ordin Consistorial din 30 Iunie v. a. c. Nr. 6870 Bis., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cârjiți** cu filia **Bretelin** cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite de comitetul parohial și fasonate în coala B. pentru dotația dela stat.

Concurenții 'au a-și așterne supliciile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, și a să prezenta în timpul și modul prescris în regulamentul pentru parohii, în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică din această parohie spre a cânta, predica și eventual a celebra sf. liturgie.

Deva, 25 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 595/1909.

[371] 1—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător sau învățătoare la școala confesională gr. ort. română din comuna **Vinerea** (Felkenyer: tractul protopresbiteral al Orăștiei (Szászváros) comitatul Hunyad, să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: până la 31 Decembrie a. c. suma cadendă după salariul fundamental de 600 coroane, ear dela 1 Ianuarie 1910 salariu fundamental de 1000 coroano; pe cari îl va primi învățătoarea din cassa bisericii gr. ort. române din loc în rate lunare anticipate; iar grădina de legumărit și cuartir va căpăta sau în natură sau în relut, amăsura art. de lege XXVII din 1907.

Cvîncevenalele i-să compută începând dela alegere numai după 5 ani de serviciu neîntrerupt la această școală.

Concurențele la acest post au să-și aștearnă suplicele instruite conform legii școlare la subsemnatul oficiu protopresbiteral în termenul susindicat.

Orăștie, în 24 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiteral al tractului gr. ort. Orăștie în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Pălării

pentru **preoți români**, netede à K 6 și 8, păroase à K 9 60, cea mai frumoasă formă, apoi din pluș à K 10 și 12, cea din urmă nouă, ușoară, foarte frumoasă și tare durabilă, recomandă (372) 1—3

Carol Niedermaier,

pălărier.

Sibiu, Strada Cîsnădiei 33.

Nr. 514/1909 prot.

(362) 2—2

Concurs.

În conformitate cu ordinul conzistorial dto 17 l. c. Nr. 11.130 Școl. să scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” pentru întregirea următoarelor posturi învățătoarești:

1. **Rășinari**, salariul prescris de lege (1000 cor. și accidentii) din cassa bisericii. Pentru acest post pe lângă ecalificația normală să recere ecalificație specială în cântări școala de repetiție economică, în desemn sau altă ecalificație.

2. **Cristian**, salar 1000 cor. (anume din cassa bisericii 600 cor. iar restul dela stat), cvartir în natură și relut de grădină.

Pentru ambele posturi învățătorii sunt obligați a cânta în strană și a conduce cântările liturgice.

Doritorii a ocupa unul din aceste posturi să-și înainteze rugărilor subsemnatului oficiu protopresbiteral instruite conform legii cu documente prescrise, având a să prezenta în vre-o Duminecă în comună spre a să face cunoscuți poporului.

Sibiu, în 21 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiteral al tractului Sibiu, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter.

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre această. Se capătă gratuit și franco prin (331) 13—52
priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

COVOARE**PLAPOME****PERDELE**

în cel mai mare sortiment cu prețurile cele mai eține în prăvălia de manufactură

Iulius Wermescher

Sibiu

Piața mare 13. — Str. Cîsnădiei 1.

(331) 5—10

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala confesională gr.-or. rom. din **Purcăreni**, protopresbiteratul Brașovului, să scrie prin aceasta concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Fiind postul învățătoresc împreună cu cel de cantor, învățătorul ales va avea a-și îndeplini funcțiunea conform celor stabilite în protocolul comitetului parohial din 17 Iunie 1901 unde sunt stipulate și venitele cantonale.

Emolumentele împreună cu acest post sunt 600 cor. salar anual plus venitele cantonale și cuartir în edificiului școalei. Concurenții au să și aștearnă rugărilor lor instruite conform normelor din vigoare, în termenul sus indicat, la oficiul protopresbiteral competent.

Brașov, 13/26 Septembrie 1909.

Oficiul protopresbiteral al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Vasile Voina
protop.

[349] 3—3

Să primește
un învățăcel

la

Nicolae N. Țintea

comerciant.

Săliște (cîm. Sibiiului).

(339) 7—9

Nr. 732/1909

[359] 2—2

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător din comuna **Fundata** protopresbiteratul Branului, să publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”.

Emolumentele sunt: salar 1000 cor. din care 900 cor. întregire dela stat, și cuartir în natură.

Învățătorul ales pe lângă celelalte îndatoriri este obligat a propune și religiunea în școala de toate zilele și în cea de repetiție, să conducă elevii în Dumineci și sârbători la biserică, să cânte cu ei Sfânta liturgie și să formeze cor în biserică fără altă remunerațiune.

Reflectanții la acest post au a-și înainta rugărilor instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, și a să prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în sfânta biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Zernești, în 19 Sept. 1909.

Oficiul protopresbiteral al Branului în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Hamsca
protopop.

Din 10—20 Octomvrie

zilnic pești proaspeți

la **Leopold Neumann,**

(365) 2—3 Heltauergasse 16.

La NAGYENYED
Com. Alsóféhé

se adresează, cine dorește a-și procura varietăți autentice de:

Pomi roditori
arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, pueți, etc.

Vițe altoite
(calitate superioară)
viță europeană și americană cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER u. Comp
Pomi Vilicultura

Săpun de lapte de lilie
Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
și contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 30—40

Deschidere de prăvălie!

Am onoare a aduce la cunoștința On. public, că cu începere din 11 Octomvrie a. c. voi deschide în loc, **Piața mare Nr. 18, o prăvălie de blănărie** sub firma

I. Steflea.

Bazat pe îndelungata praxă ce am făcut în Viena, Berlin, Paris și Londra, rog respectuos pe prea On. public pentru acordarea binevoitorului sprijin întreprinderii mele.

Asigurând de un serviciu real și solid, semnez

cu deosebită stimă

Ilie Steflea,
blănar.

(367) 2—3

NB. Tot acolo se cumpără și vând după cursul zilei tot felul de piei.